

פרשת תולדות תשפה – איך יצחק אהב את עשו?

1. **בראשית כה, יט:** ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק - **רש"י:** שהיו ליצני הדור אומרים מאבימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אברהם ולא נתעברה. צר הקב"ה קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכול אברהם הוליד את יצחק. **הרב ישראל איסרלין (מחבר שו"ת תרומת הדשן):** מדוע לא כתב 'אברהם הוליד את יצחק' כמה פסוקים לפני זה? אלא **שעשוי יצא ממנו שהיה רשע גמור** ואמרו ליצני הדור ודאי **מאבימלך נולד יצחק שהוא רשע** ואילו שרה צדקת, ולכן יצא יצחק משניהם והולידו אחד רשע ואחד צדיק.

2. **בראשית כה, כב:** ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר: אם כן למה זה אנכי (רמב"ן: בעולם, הלוואי אינני, שאמות)? ותלך לדרש את ה' - **רש"י:** 'ויתרוצצו' לשון **ריצה**, כשהייתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר, יעקב רץ לצאת, וכשהייתה עוברת על פתחי עבודת אלילים - עשו מפרסם לצאת. **סנהדרין צא, ב:** אמר אנטונינוס לרבי: מאימתי יצר הרע שולט באדם? אמר לו משעת יצירה. אמר אנטונינוס: אם כן בועט במעי אמו ויוצא [יצר ההרס היה צריך לגרום לו להזיק לאימא ולצאת]? אלא משעת **יצירה**. אמר רבי: דבר זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו, שנאמר: **לפתח חטאת רובץ**.

בראשית כה, כה: ויצא הראשון אדמוני, כולו כאדרת שער ויקראו את שמו עשו [כמו 'עשוי', שהיה נראה כילד בוגר], ואחרי כן יצא אחיו [בלי שום תיאור מיוחד] - **חזקוני:** כל התאומים דומים זה לזה, אבל כאן האחד איש שער והאחד איש חלק ... האחד אדמוני והאחד יפה. עשו חזיר ויעקב שה.

בראשית כה, כט: ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא **עייף:** ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי **עייף** אנכי ... ויאמר עשו **הנה אנכי הולך למות** ולמה זה לי בכורה - **בבא בתרא טז, ב:** חמש עבירות עבר אותו רשע באותו יום: בא על נערה מאורסה, והרג נפש, וכפר בעיקר, וכפר בתחיית המתים, וביזה את הבכורה. בא על נערה מאורסה, דכתיב 'ויבא עשו מן השדה' וכתוב 'כי בשדה מצאה' [צעקה הנערה המאורסה ואין מושיע לה], הרג את הנפש, דכתיב 'עייף' וכתוב 'אוי נא לי כי עיפה נפשי להורגים', וכפר בעיקר, דכתיב 'למה 'זה' לי' וכתוב 'זה אלי ואנוהו', וכפר בתחיית המתים דכתיב 'הנה אנכי הולך למות', וביזה את הבכורה דכתיב 'ויבז עשו את הבכורה'.

אברבנאל בראשית כז: מה ראה יצחק לברך את עשיו והלוא אברהם אבינו לא בירך אותו בעת מותו ולא בירך אדם הראשון את שת ולא נח את שם ... **וכל שכן בהיותו רשע?**

3. **תניא פרק לב:** על זה אמר הלל הזקן 'הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב את הבריות ומקרבת לתורה', לומר שאף הרחוקים מתורת ה' ועבודתו, ולכן נקראים בשם "בריות" בעלמא, צריך **למושכן בחבלי עבותות אהבה, וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ועבודת ה'** ... וגם המקורבים אליו והוכיחים ולא שבו מעוונותיהם, שמצוה לשנאתם, מצווה לאוהבם גם כן, ושתיהן הן אמת: שגאה מצד הרע שבהם, ואהבה מצד בחינת הטוב הגנוז שבהם, **שהוא ניצוץ אלקות שבתוכם**.

תנא דבי אליהו יד: פעם אחת הייתי מהלך בדרך ומצאני אדם אחד .. ואמר לי רבי: שני דברים יש בעולם ואני אוהבם בלבבי אהבה גמורה ואלו הן: תורה וישראל, אבל איני יודע איזה מהם קודם? אמרתי לו: בני, דרכן של בני אדם אומרים התורה קדמה, שנאמר (משלי ח) 'ה' קנני ראשית דרכו'. אבל אני אומר **ישראל קדמו**, שנאמר (ירמיהו ב) 'קודש ישראל לה' ראשית תבואתה'.

בראשית כז: מי אתה בני ... מה זה מהרת למצא בני ... גשה נא ואמשך בני האתה זה בני עשו ... ויאמר אתה זה בני עשו? ... הגישה לי ואכלה מציד בני ... גשה נא ושקה לי בני ... ויאמר ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. **שמואל ב יט:** בני אבשלום, בני בני אבשלום, מי יתן מותי אני תחתך אבשלום בני בני ... והמלך לאט את פניו ויזעק המלך קול גדול בני אבשלום אבשלום בני בני. **סוטה יב:** שמונה 'בני' למה? שבעה להוציאו משבעה מדורי גיהנם והשמיני להביאו לעולם הבא.

תורה אור כג: בעשיו היו ניצוצות כמו רבי מאיר, ואונקלוס ושמעיה ועובדיה. **מדבר קדמות להחיד"א ערך גרים:** גרים מאדום באים אך לא מישמעאל.

ליקוטי שיחות טו/197: הטעם שיצחק רצה לברך את עשו, למרות שידע והכיר את הציור והמהות שלו, היא "כי ציד בפיו" – בשורשו ומקורו של עשו, לכודים ניצוצות אלוקיים גבוהים ביותר ועל ידי הברכות רצה לחפור אל תוכו ולהסיר את השכבות המונעות מהמים החיים לפרוץ החוצה.

הרבי (גיליון כפר חב"ד/1662): נראה שלעת עתה אין ביכולתם לעשות לשינוי המצב בנוגע לבתה תחי', כי אם להתנהג באופן כזה שתרגיש הבת שבתם תמיד פתוח לפניה, ועוד ועיקר – שמוכנים לעזור לה באופן המתאים באם יש לה בעיות.